

Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

Матеріали
X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

30 березня 2018 року

Одеса
ОДУВС
2018

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Р68 **Роль** та місце правоохоронних органів у розбудові
демократичної правової держави: матеріали X міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 30 березня 2018 р. — Одеса: ОДУВС,
2018. — 282 с.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У США

Анотації. У тезах проведено аналіз початкової та службової підготовки поліцейських в США. Обґрунтовано доцільність звернення до зарубіжного досвіду розвинених країн світу, зокрема США, що сприятиме виробленню відповідних рекомендацій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері професійної підготовки поліцейських та їх правового захисту.

Ключові слова: поліція США, службова підготовка, професійна підготовка, Національна поліція, міжнародний досвід, федеральні правоохоронні агенції.

Ключевые слова: полиция США, служебная подготовка, профессиональная подготовка, Национальная полиция, международный опыт, федеральные правоохранительные агентства.

Keywords: USA police, training, vocational training, National police, international experience, federal law enforcement agencies.

На даний момент часу Національна поліція України перебуває на етапі трансформації і реформування, які вимагають розробки та створення нових підходів до професійної підготовки поліцейських. Національна поліція має забезпечити належний правопорядок у державі на підставі принципів верховенства права, підзвітності та прозорості, професійності, співпраці із суспільством тощо [1]. У зв'язку із цим дослідження міжнародного досвіду у сфері професійної підготовки поліцейських є надзвичайно актуальним, оскільки дозволяє запозичити ефективні моделі зазначеної підготовки.

На наш погляд, особливо актуальним є досвід США, оскільки за останнє десятиріччя поліція США досягла значних результатів у боротьбі із злочинністю. Безумовно, якість професійної підготовки зіграло певну роль у формуванні нових підходів щодо контролю за злочинністю. Якісна професійна підготовка і навчання поліцейських завжди будуть одними із першочергових завдань будь-якої держави світу. Це можна пояснити тим, що злочинність не є стаціонарною, вона не стоїть на місці, постійно видозмінюється та вдосконалюється. Відповідно існує потреба постійного, якісного вдосконалення професійної підготовки поліцейських. Отже, прагнення держав усього світу підготувати професійного поліцейського, діяльність якого відповідає потребам суспільства у забезпеченні безпеки, є цілком виправданим і закономірним.

Слід відзначити, що організація професійної підготовки, а також форми, методи і засоби забезпечення поліцейських професійною підготовкою у різних державах є відмінними відповідно до політики певної країни. Напевно, найбільш яскравим прикладом є США, де в кожному штаті діють різні нормативно-правові акти державного і місцевого характеру, що регулюють питання професійної підготовки поліцейських.

За останні роки у підготовці підрозділів поліції США відбулися істотні зміни, які значною мірою стосуються професійної підготовки. Вона стала більш практично орієнтованою, економічною, інтенсивною, що свідчить про те, що даний досвід представляє безперечну цінність для вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, які готують майбутніх поліцейських в Україні.

Безперечно, обмін інформацією з представниками правоохоронних органів зарубіжних країн і використання зарубіжного досвіду в галузі підготовки поліцейських дозволить удосконалити існуючу вітчизняну систему шляхом: 1) аналізу практики діяльності зарубіжних правоохоронних органів і поліцейських навчальних закладів, з метою уникнення помилок, з якими стикалися іноземні колеги при модернізації професійної підготовки поліцейських; 2) запозичення досягнень, ідей і нових концепцій підготовки для можливого застосування і використання в Україні, як ефективний метод побудови науково обґрунтованої, вдосконаленої і збагаченої закордонним досвідом системи професійної підготовки поліцейських.

У США склалися три рівня публічного управління – федеральний, штатів та місцевий, причому обсяг прав, які мають органи управління кожного рівня, визначені конституціями США та штатів. Поліцейські сили США організовані відповідно до системи управління, що сформувалась у державі. Тому поліція характеризується наявністю доволі широкої децентралізації. Так вітчизняний дослідник А.В. Савченко пропонує систему федеральних правоохоронних органів з урахуванням організаційно-правових і субординаційних чинників: федеральні правоохоронні органи при відповідних міністерствах; незалежні федеральні правоохоронні агенції; офіси генеральних інспекторів при відповідних міністерствах і відомствах [2, с. 12].

Особливостями організації професійної підготовки офіцерів поліції у певному штаті є: наявність Ради зі стандартів та поліцейської підготовки, яка наділена широким сектором повноважень щодо регулювання навчання офіцерів поліції, встановлення мінімальних навчальних стандартів і контролю за діяльністю поліцейських навчальних закладів і поліцейських департаментів у сфері поліцейської підготовки; поліцейські навчальні заклади, які контролює Рада зі стандартів та поліцейської підготовки; системний підхід в організації службової

підготовки офіцерів поліції; відсутність конкуренції між приватними та державними установами щодо надання освітніх послуг майбутнім поліцейським; особлива система фінансування поліцейської підготовки.

Аналіз додаткової наукової юридичної літератури [2; 3] дає підстави зазначити, що організація і функціонування професійної підготовки поліцейських у США обумовлені особливостями побудови системи освіти в цілому, багаторівневою структурою правоохоронних органів і нормативними документами, що регламентують розподіл компетенції між федеральними та місцевими (штатними) органами влади.

Разом з тим, правову базу у сфері професійної поліцейської підготовки в США складають: федеральні нормативні акти, що носять, як правило, рекомендаційний характер, нормативно-правові акти штатів, які є найчисленнішими, статути, положення та інструкції поліцейських департаментів, а також рішення судів різної юрисдикції у справах про: неякісну підготовку офіцерів поліції; нездатність забезпечення належної підготовки.

Цікавим є той факт, що у зв'язку із дією англо-саксонської системи права та значним розвитком системи цивільного судочинства судові прецеденти істотно впливають на організацію професійної поліцейської підготовки. Законодавство США свідчить про те, що становленню професійної підготовки поліцейських сприяють загальні тенденції розвитку професійної поліцейської освіти в США і діяльність Ради зі стандартів та поліцейської підготовки штату, яке регулює функціонування поліцейських освітніх установ, що забезпечують первісну, службову і спеціалізовану підготовку для поліцейських. Водночас необхідною умовою ефективного розвитку професійної підготовки поліцейських у США є вдосконалення нормативно-правової бази, розробка єдиних стандартів навчання, освітніх вимог та використання інноваційних методів навчання з урахуванням сучасних тенденцій розвитку суспільства.

Таким чином, організація професійної підготовки поліцейських у США являє собою сукупність відокремлених структурних утворень щодо професійного навчання в різних штатах, що характеризуються різноманітністю форм, методів і правових основ здійснення. Позитивним фактором, що впливає на вдосконалення професійної підготовки поліцейських, є діяльність добровільних громадських організацій та об'єднань, що надають матеріальну, правову, консалтингову та іншу допомогу у розвитку професійного навчання офіцерів поліції, а також проводять дослідження з актуальних питань правозастосування, розвивають співпрацю між поліцейськими навчальними закладами та між Радами зі стандартів та поліцейської підготовки різних штатів.

Невід'ємним елементом організації професійної поліцейської підготовки у США є якісний і ретельний відбір на службу до правоохоронних органів, методи якого можуть бути використані під час відбору поліцейських кадрів в Україні.

Також позитивним досвідом, запозиченим у США, для нашої держави є те, що нормативно-правові акти певного штату у сфері початкової та службової підготовки, характеризуються великою кількістю зобов'язуючих норм, а також спробою стандартизації професійного поліцейського навчання. Для Української держави питання правової захищеності поліцейських є дуже актуальним у зв'язку зі змінами в нормативно-правовому регулюванні діяльності Національної поліції. Законодавче реформування правових основ діяльності поліцейських викликає необхідність як перегляду нині діючих положень, так і звернення до зарубіжного досвіду розвинених країн світу, що сприятиме всебічному розгляду проблеми і виробленню відповідних рекомендацій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері професійної підготовки поліцейських та їх правового захисту.

Література

1. Ведернікова І. Реформа МВС. Без мундира / І. Ведернікова // Дзеркало тижня. Україна. – 2016. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gazeta.zn.ua/internal/reforma-mvd-bez-mundira-_.html
2. Савченко А. В. Федеральні правоохоронні органи США: місія, організаційна структура та застосування кримінального законодавства / А. В. Савченко. – К.: «Текст», 2003. – 122 с.
3. Ермолович Г. П. Население и полиция: противостояние преступности в США: монография / Г.П. Ермолович. – СПб.: Фонд поддержки науки и образования в области правоохранительной деятельности «Университет», 2004. – 284 с.

СЕКЦІЯ 1.
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ:
ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

Андрієнко І. С. ПРАВО НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ У СВІТЛІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	4
Антоненко О. А. НАУКОВО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ТА ОЗНАКИ ПОНЯТТЯ РОБОЧОГО ЧАСУ.....	5
Афанасенко С. І. СТУПІНЬ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ДІЙСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	7
Афанасьєва К. М. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКОК БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....	9
Бабич М. С. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ.....	10
Баськов В. В. ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ І БОРОТЬБИ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ.....	11
Батенко М. С., Шенета Т. В. ЗЛОЧИНИ НА ҐРУНТІ НЕНАВИСТІ ЯК ЗАГРОЗА ГРОМАДЯНСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ СУСПІЛЬСТВА.....	13
Берендєєва А. І. РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	14
Браславець І. В. КОРУПЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	16
Будяченко О. М. ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ ВІД НЕЗАКОННОЇ ВИРУБКИ В УКРАЇНІ...	18
Бурак М. В. НЕЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ ТА ВІДСУТНІСТЬ АКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ І НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	19
Бурангулов А. В. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОПЕРАЦІЇ» У ТЕОРІЇ ПРАВНИЧИХ НАУК.....	21
Бутенко В. Г. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	23
Вайда Т. С., Кузнєцов О. І. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	24
Геращенко О. С. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ.....	26
Гнатюк П. О. ДО ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД.....	28
Голенко Н. М. ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ, ЯК РІЗНОВИД СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛУ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	30
Головацький О. О. ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У США...	32
Гребенюк М. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ (ЩОДО ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ).....	33
Григорєцька І. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ СКЛАДУ ТА ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ В МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ УКРАЇНИ.....	35